

ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนศิริราชวิทยาสังเกตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สุรินทร์ เขต 1

Emotion Intelligence of Junior High School Student Siriratwitaya School Under
Surin Primary Educational Service Area Office 1

สุกัญญา ภูมุลนา¹, ศักดิ์สิทธิ์ ชัตติยาสุวรรณ², และ พิชัย สุริยะสุขประเสริฐ³
Sukanya Poomulna¹, Saksit Khatiyasuwan², and Pichai Suriyasookprasert³

บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันรัชต์ภาคย์
Graduate School, Rajapark Institute, Thailand
E-mail: apple.sukanya12@gmail.com

Received June 17, 2024; Revised July 30, 2024; Accepted August 20, 2024

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราชวิทยาสังเกตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยใช้ข้อมูลเชิงปริมาณเป็นหลักและข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นรอง จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนศิริราชวิทยาสังเกตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 47 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.88 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) และหาแนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราชวิทยาสังเกตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการสัมภาษณ์ (Interview) 3 ด้าน คือ ด้านดี ด้านเก่ง ด้านสุข ผลการวิจัยพบว่า 1) ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราชวิทยาสังเกตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านดี รองลงมาคือ ด้านสุข ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านเก่ง 2) ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราชวิทยาสังเกตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน 3) ผลการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย พบว่า ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีแนวทางการ

พัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน คือ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมการเรียนรู้นอกห้องเรียน สนับสนุนความร่วมมือของผู้ปกครอง หรือองค์กรภายนอกสถานศึกษา โดยใช้แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีความฉลาดทางอารมณ์เพิ่มมากขึ้น

คำสำคัญ: ความฉลาดทางอารมณ์; นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น; แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์

Abstract

This article aims to study the emotional intelligence of middle school students. Sirirath Wittaya School under the Surin Primary Educational Service Area Office, Area 1. The research instrument was a 4-level rating scale questionnaire with a confidence value of 0.88. Statistics used in data analysis included percentages, means, and standard deviations. Hypotheses were tested using t-test statistics and finding ways to develop the emotional intelligence of middle school students at Sirirath School. The instrument used to collect qualitative research data was semi-structured interviews. (Semi-structured Interview) 3 aspects: good side, talented side, and happy side. The research results found that. 1) Emotional intelligence of middle school students Sirirath Wittaya School, overall, there is a high level of compliance. When considering each side, it was found that the side with the highest average was the good side, followed by the happy side, while the side with the least average was the smart side. 2) Comparative results of the emotional intelligence of middle school students. Sirirath Wittaya School is classified by educational level, overall, there is no difference. 3) The results of the target group analysis found that teachers at the lower secondary level have a guideline for developing students' emotional intelligence, which is to organize a variety of teaching and learning activities. Focusing on the learner as the center, promoting learning outside the classroom, and supporting parental cooperation or organizations outside the educational institution by using various learning resources to organize activities for students are key issues to increase the students' emotional intelligence.

Keywords: emotional intelligence; junior high school students; emotional intelligence assessment

บทนำ

เนื่องด้วยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาไว้ว่า ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ มีสติปัญญา มีความรู้ มีคุณธรรม มีจริยธรรมและมีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต ให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยคาดหวังเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็น “คนดี คนเก่ง และมีความสุข” ประกอบกับสถานการณ์ในสภาพปัจจุบันกำลังเกิดวิกฤติทางวัฒนธรรมและศีลธรรม ทำให้เด็กและเยาวชนในวัยเรียน มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ขาดการปลูกฝังค่านิยม ที่ถูกต้องและเหมาะสมจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ตลอดจนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่พึงปรารถนา ประกอบกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยแห่งหัวเลี้ยวหัวต่อของการเสริมสร้างสิ่งดี ๆ และการเกิดปัญหาต่าง ๆ เนื่องจากธรรมชาติของวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางบุคลิกลักษณะคือ รูปร่าง ลักษณะเหมือนกับผู้ใหญ่ มีความต้องการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นของตนให้ผู้อื่นยอมรับ ต้องการอิสระ เราจะพบเห็นปัญหาของเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่กำลังศึกษาเล่าเรียน พบว่า นักเรียนบางส่วนเริ่มมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เช่น หนีเรียน ยุ่งเกี่ยวกับสารเสพติด การติดเกม การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เป็นต้นเหตุของปัญหาอื่น ๆ อีกหลายปัญหา (Division of Mental Health Promotion and Development, 2018)

ปัจจุบันสังคมไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นอย่างรวดเร็ว ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่าง ๆ ก้าวไปอย่างไม่หยุดนิ่ง เป็นยุคของข้อมูลข่าวสารและโลกไร้พรมแดน สื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันมากขึ้น การดำเนินชีวิตล้วนมีแต่การแข่งขัน และมีความต้องการที่ไม่สิ้นสุด สะท้อนให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าทางวัตถุที่มีเหนือกว่าด้านจิตใจ ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงนั้นได้ ก็จะทำให้เกิดปัญหาตามมาอีกมากมายในสังคม โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน นับเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนนั้น นอกจากจะพัฒนาให้เยาวชนประสบความสำเร็จในด้านการเรียนหรือมี مهارต์ปัญญาในระดับสูงแล้ว ยังจำเป็นต้องพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ควบคู่ไปด้วย (Chakaew, 2018)

ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient: EQ) ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ การมีจิตใจที่มั่นคง มองโลกในแง่ดี รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ใส่ใจความรู้สึกผู้อื่น มีความมุ่งมั่น มีเหตุผล มีความสามารถในการควบคุมตนเอง มีความสามารถในการรับรู้ถึงความต้องการของคนอื่น และรู้จักมารยาททางสังคม เป็นต้น ความฉลาดทางอารมณ์ประกอบด้วย ปัจจัยสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ ความดี ความเก่งและความสุข (Guntha & Wangthanomsak, 2021)

โรงเรียนศิริราชบุรีวิทยา จัดอยู่ในโรงเรียนขยายโอกาสขนาดเล็ก มีการจัดการเรียนการสอน ตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีปริมาณนักเรียนเพิ่มขึ้นในทุกปี จากการศึกษาข้อมูลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในปีการศึกษา 2566 พบว่า มีนักเรียนอยู่ในกลุ่มเสี่ยง

เมื่อพิจารณาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านดี พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าว ทะเลาะวิวาท ใช้ถ้อยคำหยาบคาย มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านสารเสพติด การแสดงออกเชิงซู่สาว แสดงถึงการขาดความสามารถในการควบคุมอารมณ์ มีการแสดงออกทางอารมณ์ไม่เหมาะสม ด้านความเก่ง พบว่านักเรียนมีปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ขาดความกระตือรือร้น ขาดความรับผิดชอบในการเรียน ด้านความสุขพบว่านักเรียนขาดความสุขในการเรียน ขาดความภาคภูมิใจในตนเองเนื่องจากผลการเรียนต่าง จากปัญหาต่างๆ ดังกล่าวหากไม่ได้รับการแก้ไข พัฒนาหรือส่งเสริมผู้เรียนอย่างจริงจังอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียนในระยะยาว (Self-Assessment Report (SAR), Sirirat Wittaya School, 2023)

จากข้อมูลทำให้ทราบว่านักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราชวรวิหาร เป็นนักเรียนที่มีปัญหารุนแรงและซับซ้อนมากขึ้นในเรื่องของอารมณ์และพฤติกรรม (Self-Assessment Report (SAR), Sirirat Wittaya School, 2023) ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านกายภาพ ประกอบกับเป็นวัยช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการเจริญเติบโตมีความเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ทำให้นักเรียนในวัยนี้ประสบปัญหาต่างๆ มากมาย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการบริหารอารมณ์และการแสดงออกที่เหมาะสม รู้จักการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมและสามารถจัดการกับปัญหาต่างๆ ในชีวิตได้อย่างราบรื่น เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนจึงมีความสนใจในการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมผู้เรียนในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ให้เกิดประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราชวรวิหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราชวรวิหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราชวรวิหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และศึกษาแนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

โรงเรียนศิริราชวิทยวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ ความฉลาดทางอารมณ์ ผู้ที่มีความพร้อมทางอารมณ์จะสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น รู้จักอารมณ์ของตนเองและอารมณ์ของผู้อื่น รู้จักแสดงความเห็นใจหรือปลอบใจผู้อื่นได้ มีความอดทนและสามารถรอคอยได้ มีน้ำใจ รู้จักการให้ รู้จักการแบ่งปัน รู้ว่าทำผิดหรือยอมรับผิดได้ และพร้อมที่จะพัฒนาตนไปสู่ความสำเร็จ มีความกระตือรือร้นในการใฝ่รู้ใฝ่เรียน สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบันได้ เกิดความสุข มีความพอใจ มีความอบอุ่น และมีความสุขสนุกสนานร่าเริง ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข โดย ด้านดี หมายถึง มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ สามารถเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่นและตนเองได้ ด้านเก่ง หมายถึง มีความสามารถในการมุ่งมั่นพยายาม มีความสามารถในการปรับตัวต่อปัญหาต่างๆ และกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ด้านสุข หมายถึง มีความพึงพอใจในชีวิต และมีความรื่นเริง เบิกบานใจ (Division of Mental Health Promotion and Development, 2018)

โกลแมน (Goleman, 1998) ได้ศึกษาและเสนอโมเดลเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ ในด้านความสามารถและทักษะที่หลากหลาย สรุปโครงสร้างของความฉลาดทางอารมณ์ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ

1. ตระหนักรู้อารมณ์ของตนเอง (Knowing One's Emotion) คือความสามารถในการรับรู้ ตนเองว่าเป็นบุคคลที่แยกออกจากสิ่งแวดล้อมและบุคคลอื่น ไม่ควรสับสนกับความสำนึกใน ความรู้สึกของตนเอง การรับรู้ตนเองเป็นวิธีที่บุคคลรู้และเข้าใจตัวตนความรู้สึกแรงจูงใจและความปรารถนาของตนเองอย่างมีสติรับรู้ความรู้สึกภายในของตนเองและการรับรู้สิ่งแวดล้อม ภายนอกที่ตนเองต้องพบเจอแสดงอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมในทุก ๆ สถานการณ์สามารถเข้าใจความเปลี่ยนแปลงในอารมณ์ในแต่ละสถานการณ์ได้

2. บริหารจัดการอารมณ์ตน (Managing Emotion) เป็นความสามารถในการตอบสนองต่อช่วงของอารมณ์ในลักษณะที่สามารถทนต่อสังคมสามารถที่จะควบคุมความรู้สึกหรืออารมณ์ที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสมและมีความยืดหยุ่นเพียงพอที่จะสามารถพาอารมณ์ของตนให้กลับคืนสู่ สภาพปกติได้เร็ว

3. สร้างแรงจูงใจที่ดีให้กับตนเอง (Motivating Oneself) ความสามารถในการจูงใจ สามารถใช้อารมณ์และความรู้สึกของตนมาสร้างพลังในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จและ ให้กำลังใจตนเองในการคิด และแสดงพฤติกรรมอย่างสร้างสรรค์มีผลทำให้เป็นคนที่มี การตื่นตัวและประสบความสำเร็จ

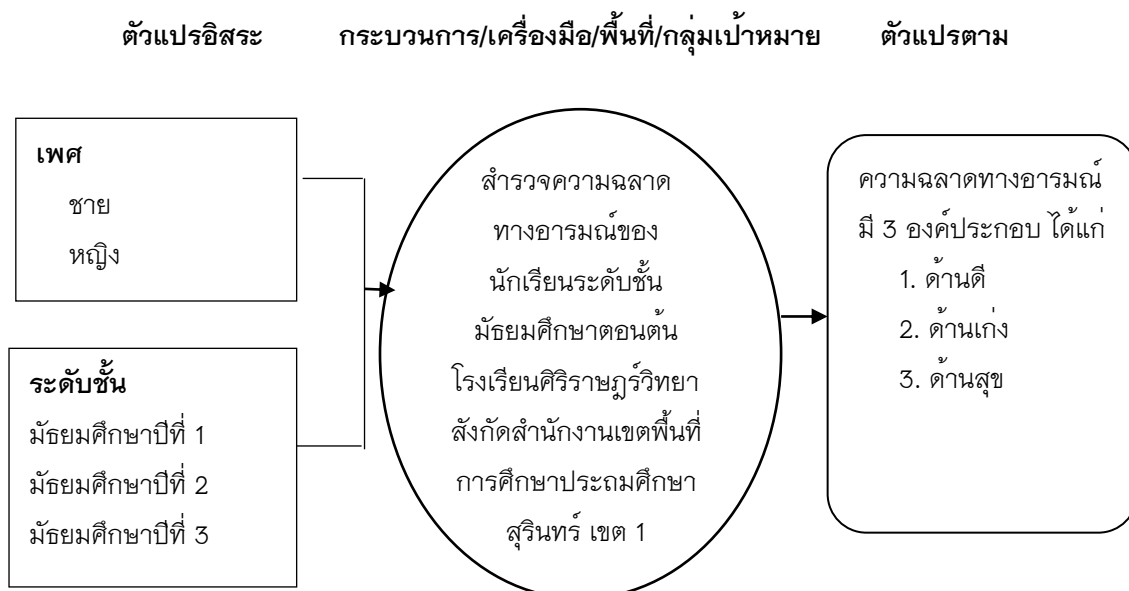
4. สามารถรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น (Recognizing emotions in Others) ความสามารถในการเข้าใจหรือรู้สึกถึงสิ่งที่บุคคลอื่นกำลังประสบอยู่ เข้าใจความต้องการและความกังวลของ ผู้อื่นมีความ

เห็นอกเห็นใจ เอาใจเขามาใส่ใจเราและสามารถแสดงพฤติกรรมออกมาได้อย่างเหมาะสม ความสามารถด้านนี้เป็นพื้นฐานของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

5. ความสามารถในการจัดการด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Handling Relationships) เป็นความสามารถที่เอื้อต่อการมีปฏิสัมพันธ์ และการสื่อสารกับผู้อื่นทั้งด้วยวาจาและอวัจนภาษา และทักษะในการจัดการกับอารมณ์ของผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ทำตนให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีสามารถสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นไว้ได้เป็นผู้นำที่มีความสามารถ ซึ่งความสามารถด้านนี้มีผลทำให้เป็นที่ชื่นชอบของผู้อื่น

สรุปความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ข้างต้นได้ว่า ความฉลาดทาง อารมณ์ นั้นเป็นความสามารถทางด้านการรับรู้อารมณ์ของตนเอง สามารถเข้าใจอารมณ์ของ ตนเองและผู้อื่น และจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้ ส่งผลให้เกิดการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม ยอมรับอารมณ์ของผู้อื่นมีสัมพันธภาพที่ดี เห็นใจและยอมรับความแตกต่างของคนอื่นได้ สามารถปรับตัวต่อปัญหาอุปสรรคที่เผชิญได้ พร้อมทั้งจะพัฒนาตนไปสู่ความสำเร็จ มีความกระตือรือร้น สนใจใฝ่รู้ พร้อมทำให้ตนเองเกิดความสุข ซึ่งทำให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างมี ความสุขในสังคม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

วิจัยเชิงปริมาณ

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่วิจัย คือ โรงเรียนศิริราชวรวิหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาต้น โรงเรียนศิริราชวรวิหาร ปีการศึกษา 2566 จำนวน 47 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้แบ่งเป็น 1 ตอน คือ แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต สำหรับประชาชนไทยอายุ 12–17 ปี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ (Rating scale) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.88

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ 1) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

สถิติพื้นฐาน ได้แก่ 1) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ 2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ ค่า t-test Independent 2) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ANOVA (One – way Analysis of Variance) หรือ F-test

วิจัยเชิงคุณภาพ

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ พื้นที่วิจัย คือ โรงเรียนศิริราชวรวิหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ประชากร คือ ครูผู้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราชวรวิหาร ทุกกลุ่มสาระวิชา จำนวน 13 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้คือ

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการสัมภาษณ์ (Interview) เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราชวรวิหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านดี ด้านเก่ง ด้านสุข

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การสัมภาษณ์ (Interview) เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราชวรวิหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1 จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านดี ด้านเก่ง ด้านสุข

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Inductive Method) 2) การจัดกลุ่มประเด็น (Grouping) ทำการวิเคราะห์ตามประเด็นของข้อความ (Explanatation) และ 3) นำเสนอเชิงพรรณนาบทความ

ผลการวิจัย

1. การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราษฎร์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 1 การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราษฎร์วิทยา

การศึกษาคความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราษฎร์วิทยา	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านดี	3.28	0.25	มาก
2. ด้านเก่ง	3.04	0.33	มาก
3. ด้านสุข	3.10	0.31	มาก
เฉลี่ย	3.14	0.26	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าการศึกษาคความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราษฎร์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.14$, S.D.= 0.26) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านดี ($\bar{x}=3.28$, S.D.= 0.25) รองลงมาคือ ด้านสุข ($\bar{x}=3.10$, S.D.= 0.31) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านเก่ง ($\bar{x}=3.04$, S.D.= 0.33) เมื่อพิจารณาสวนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่ามีการกระจายของข้อมูลอยู่ระหว่าง 0.25–0.33 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

2. ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราษฎร์วิทยา พบว่า จำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า โดยรวมและรายด้าน ไม่ต่างกัน

2.1 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราษฎร์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 รายด้าน จำแนกตามเพศ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราชกูรวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมและรายด้าน

การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น	ชาย		หญิง		รวม	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านดี	3.32	0.29	3.24	0.19	3.28	0.24
2. ด้านเก่ง	3.06	0.35	3.02	0.30	3.04	0.32
3. ด้านสุข	3.11	0.30	3.08	0.33	3.09	0.31
เฉลี่ย	3.16	0.28	3.11	0.23	3.13	0.25

จากตารางที่ 2 พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราชกูรวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.13$, S.D.= 0.25) เมื่อพิจารณาจำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศชาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.16$, S.D.= 0.28) ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x}=3.11$, S.D.=0.23) เมื่อพิจารณาส່วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่ามีการกระจายของข้อมูลอยู่ระหว่าง 0.24 – 0.32 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

2.2 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราชกูรวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 รายด้าน จำแนกระดับการศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราชกูรวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมและรายด้าน

การศึกษาความฉลาดทาง อารมณ์ของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยม ศึกษาปีที่ 1		มัธยม ศึกษาปีที่ 2		มัธยม ศึกษาปีที่ 3		รวม	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
1. ด้านดี	3.34	0.19	3.27	0.28	3.23	0.28	3.28	0.25
2. ด้านเก่ง	3.04	0.33	3.09	0.27	2.99	0.38	3.04	0.33
3. ด้านสุข	3.04	0.33	3.16	0.28	3.08	0.32	3.10	0.31
รวม	3.14	0.24	3.17	0.23	3.10	0.30	3.10	0.30

จากตารางที่ 3 พบว่าการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนศิริราชกูรวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.10$, S.D. = 0.30) เมื่อพิจารณาจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.14$, S.D. = 0.24) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.17$, S.D. = 0.23) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.10$, S.D. = 0.30) เมื่อพิจารณาสวนแบ่งเป็นมาตรฐาน (S.D.) พบว่ามีการกระจายของข้อมูลอยู่ระหว่าง 0.25–0.33 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

2.3 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราชกูรวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 รายด้านจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราชกูรวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวมและรายด้าน

ความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น	แหล่งความ แปรปรวน	SS	DF	MS	F	Sig
1. ด้านดี	ระหว่างกลุ่ม	0.08	2	0.043	0.65	0.52
	ภายในกลุ่ม	2.91	44	0.066		
	รวม	3.00	46			
2. ด้านเก่ง	ระหว่างกลุ่ม	0.07	2	0.038	0.33	0.71
	ภายในกลุ่ม	4.96	44	0.113		
	รวม	5.04	46			
3. ด้านสุข	ระหว่างกลุ่ม	0.12	2	0.061	0.60	0.55
	ภายในกลุ่ม	4.39	44	0.100		
	รวม	4.51	46			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.04	2	0.021	0.30	0.74
	ภายในกลุ่ม	3.08	44	0.070		
	รวม	3.12	46			

จากตารางที่ 4 พบว่าผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราชวรวิหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราชวรวิหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก นักเรียนได้รับการอบรมพัฒนาทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม ทำให้สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม ไม่ย่อท้อต่อปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้น มีการพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ ตระหนักถึงคุณค่าในตนเอง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมีความกระตือรือร้นในการเรียน เชื่อมั่นในผลสำเร็จของงาน มีความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ จิตใจโอบอ้อมอารี สอดคล้องกับงานวิจัยของ Pongkhum et al. (2017) เรื่องความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 95.5–100.0) มีความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี เก่ง สุข และโดยรวมอยู่ในระดับมาก นักศึกษาพยาบาลที่ศึกษาอยู่ชั้นที่ต่างกัน และเกรดเฉลี่ยสะสม ต่างกัน มีความฉลาดทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน ($p > .05$) และนักศึกษาพยาบาลที่มีประสบการณ์การเข้าร่วม กิจกรรม มีความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่งสูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม ($t = 2.068, p < .05$) และให้ข้อเสนอแนะว่า อาจารย์และผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลควรจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลได้มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมระหว่าง การศึกษาในหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ โดยเฉพาะด้านเก่งให้เพิ่มมากขึ้น

2. ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราชวรวิหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.1 ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราชวรวิหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการที่นักเรียนทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง มีอารมณ์มั่นคง มีความหนักแน่น มีความละเอียดอ่อนในเรื่องของอารมณ์และให้ความสำคัญกับการบริหารอารมณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งนักเรียนในวัยนี้จะมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีอารมณ์อ่อนไหว มีความมั่นใจในตัวเอง มีการรับรู้สาเหตุและผลของอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้ และผลของการสัมภาษณ์นักเรียนได้รับการส่งเสริมให้รู้จักคิดวิเคราะห์ ประเมินผลตนเอง ให้ภูมิใจในความสำเร็จของตนเองถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความ

เข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม สอดคล้องกับงานวิจัย Massayakong (2011) เรื่องความคุณภาพชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความแตกต่างของความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ อายุ ระดับชั้น ระดับผลการเรียน บุคคลที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วยในปัจจุบัน สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง โดยรวมไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกับ Juchouy et al. (2012) วิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ มีความฉลาดทางอารมณ์ ที่ระดับมาก 3 ด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านจิตใจ และมีคุณภาพชีวิตในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือด้านร่างกายและ ด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัย

2.2 ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราชวรวิหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่าง ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนระดับชั้นมัธยมมีช่วงอายุไม่แตกต่างกันมาก เป็นวัยที่คาบเกี่ยวระหว่างเด็กกับวัยรุ่น นักเรียนแต่ละระดับชั้นจึงมีความฉลาดทางอารมณ์เหมาะสม และการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ยังไม่มีการลงลึกในเนื้อหารายวิชา จึงทำให้การเรียนในชั้นเรียนไม่เครียดและไม่มีการแข่งขันกันมากนัก ผลของการสัมภาษณ์นักเรียนในแต่ละระดับชั้นจะมีความสนุกสนาน ชื่นชอบและพึงพอใจในการปฏิบัติกิจกรรมเพราะได้ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ เปลี่ยนตำแหน่งในฐานะผู้นำและผู้ตาม มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในตนเองเพิ่มมากขึ้น และยอมรับความคิดเห็นของเพื่อน ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะ ด้านเก่งของนักเรียนให้เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Rungkamjad (2013) เรื่องความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูในอำเภอองครักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก พบว่า ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู ทั้งการตระรู้อารมณ์ตนเอง การจัดการอารมณ์ การจูงใจ การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูงไม่แตกต่างกัน ซึ่งล้วนแต่ส่งผลไปยังการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้เรียนในสถานศึกษาด้วยเช่นกัน

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ภาพที่ 2 การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราชวิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

องค์ประกอบการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ 3 ด้าน

- 1) ดี หมายถึงความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเองรู้จักเห็นใจผู้อื่นและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
- 2) เก่ง หมายถึงความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจสามารถตัดสินใจแก้ปัญหา และแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีสัมพันธภาพดีกับผู้อื่น
- 3) สุข หมายถึงความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุขมีความภาคภูมิใจในตนเอง พอใจในชีวิต และมีความสุขสงบทางใจ

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราชวิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 สรุปได้ดังนี้

1. พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 25 คน คิดเป็น ร้อยละ 53.20 และเพศหญิง จำนวน 22 คน คิดเป็น ร้อยละ 46.80 เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 34.04 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 34.04 และน้อยที่สุดคือ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 31.92

2. ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราชวิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านดี รองลงมาคือ ด้านสุข ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านเก่ง

3. ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราชวิทยุวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

3.1 ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราชวิทยุวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.2 ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราชวิทยุวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. แนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน คือ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จัดโครงการที่ส่งเสริมการเรียนรู้นอกห้องเรียน สนับสนุนความร่วมมือของผู้ปกครอง หรือองค์กรภายนอกสถานศึกษา โดยใช้แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีความฉลาดทางอารมณ์เพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการศึกษา ทำให้ทราบถึงความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศิริราชวิทยุวิทยา ทั้งในภาพรวม และองค์ประกอบย่อยด้านดี, ด้านเก่ง และด้านสุข ทั้งนี้ผู้วิจัย ขอเสนอแนะการนำผลการศึกษาในครั้งนี้ ไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่จะเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ให้นักเรียนให้สูงขึ้น โดยเฉพาะด้านการควบคุมอารมณ์, ความต้องการของนักเรียน, ความพึงพอใจในชีวิต และความภูมิใจในตนเอง ซึ่งจะต้องเป็นกิจกรรมที่ประกอบด้วยภาคทฤษฎี (เนื้อหา) และปฏิบัติ (ลงมือกระทำ) ไปพร้อม ๆ กัน อาทิ กิจกรรมฝึกสมาธิ ซึ่งจะทำให้เป็นผู้ที่รู้จักคิดอย่างเป็นระเบียบ คิดด้วยความสุขุม รอบคอบ คิดด้วยความมีสติ มีปัญญารู้เท่าทันเหตุ-ปัจจัยต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น เพื่อจะได้ทราบถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์หรือไม่อย่างไร

2) เนื่องจากผลการวิจัยอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยควรศึกษาวิจัยในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อให้เห็นผลการวิจัยที่แตกต่างกัน

References

- Chakaew, P. (2018). *A comparison of emotional intelligence of secondary school students between emotional intelligence enhancement and traditional learning management*. Online Journal for Graduate Study, Faculty of Education (JGED). <http://www.edujournal.ru.ac.th/index.php/abstractData/viewIndex/2269.ru>
- Division of Mental Health Promotion and Development. (2018). *Activity manual for developing emotional intelligence in teenagers age 12–16 years*. Mental Health Knowledge Base. <https://dmh-elibrary.org/items/show/1131>
- Goleman, D. (1998). *What make to the leader ?*. Harvard Bussiness Review.
- Guntha, P., & Wangthanomsak, M. (2021). Emotional intelligence affecting quality of life of merchant marine cadets at merchant marine training centre. *Silpakorn Educational Research Journal*, 13(2), 38–52. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/suedureasearchjournal/article/view/250623>
- Juchouy, S., Hirunsalee, S., & Songmuang, S. (2012). *Quality of life of Rajapruek College's Students: A Case study of students registered in 2012*. (Research report). Rajapruek College. http://www.rpu.ac.th/Library_web/doc/RC_RR/2555_GenEd_Sumran-Salakjit.pdf
- Self-Assessment Report (SAR), Sirirat Wittaya School. (2023). Sirirat Wittaya School, Thailand.
- Massayakong, S. (2011). *The quality of life in schools of upper secondary students in Bangkok area*[Master's thesis, National Institute of Development Administration].
- Pongklum, O., Klommake, J., Pakluck, P., Khuttamasoon, T., Bunluesup, W., & Hongthong, M. (2017). The emotional quotient among nursing students in a private university, Bangkok. *The Journal of Faculty of Nursing Burapha University*, 25(3), 9–19. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Nubuu/article/view/101420>
- Rungkamjad, S. (2013). *The emotional quotient of school administrators and personnel administration in school Amphoe Ongkharak under the office of Nakhonnayok primary educational service area*[Master's thesis, Rajamangala University of Technology Thanyaburi].